

Děčín Libverda

Klíčová aktivita – sbírka starých odrůd

- rozsah
 - 358 pozic, cca 3,5 ha
 - nejvíce jabloně, hrušně, třešně
 - doplňkově višně a oskeruše
- podmínky plochy
 - hluboká hlinitá půda dostatečně zásobená živinami
 - 170 -205 m n.m.v. a jihozápadní expozice
- zachycené odrůdy
 - největší podíl – evropský sortiment 19 a ½ 20 století
 - některé odrůdy jsou ještě masivně přítomné v krajině (Avranšská, Pařížanka, Parména zlatá, Kaštánka...)
 - zachyceny odrůdy které dosti vymizely (Muškateľka turecká, Signe Tilisch, Drojanova)
 - cca 10% jsou velmi cenné mapové nálezy ze severozápadních Čech

Historie sbírky

- založena v listopadu roku 2001
 - původní rozsah 343 stromů
 - některé odrůdy vysazeny i 15x
- do roku 2003 značné ztráty – cca 30%
- od roku 2003 se spolupodílí na její údržbě EC Meluzína
 - výsadky využity k doplnění zajímavějších odrůd
- po roce 2007
 - dosaženo cílové kapacity a další rozvoj již nebyl možný
 - v rámci Českého středohoří budovány další plochy jinde
 - po nástupu do plodnosti řešena kontrola pravosti odrůd
 - aktuálně minimum neurčených nebo sporných odrůd

současné využití sadu

- Výuka středoškolských studentů
 - manuální dovednosti
 - materiál pro pomologická praktika a ochutnávky
- Práce s veřejností
 - kvalitní vzorky pro výstavy
 - ochutnávky ovoce
 - fotodokumentace plodů a stromů

ovocnářská školka

- od roku 2000 množí staré odrůdy
 - jedna z prvních v ČR která se této problematice věnovala
 - velmi cenná byla zejména produkce třešňových odrůd
 - od počátku úzce spolupracovala se správami CHKO Labské pískovce a České středohoří

- současnost
 - dodávky po celé ČR
 - stálý sortiment cca 25 odrůd
 - další cca 30 odrůd lze namnožit na zakázku

další zajímavosti

- sbírka odrůd lísek
 - cca 40 odrůd v lískovně založené začátkem 20 století
 - řada raritních odrůd které ale nejsou množeny
- zahradnicko zemědělská výstava
 - tradičně pořádaná v září již cca 25 let
 - návštěvnost cca 5-10.000 osob
 - akce pro záchranu odrůd
 - do roku 2013 semináře s přednáškami a exkurzí do sadu
 - v současnosti pouze výstava plodů a výroba směsných moštů

Oskeruše - Radobýl

- větší plody vhodné k výrobě:
 - marmelád
 - destilátů
- méně náchylná ke strupovitosti
- pracujeme na podrobnějším popisu

Doupovská - strom

- Vzdělání
 - známe jen stromy do 20 let věku
 - jeví se jako rozložitá
- stanoviště - [mapa](#)
 - zatím
- Odolnost rzi
 - Nejeví se jako velmi náchylná
- Původ a odhad stáří
 - nalezena péčí VŠÚO Holovousy
- perspektiva využití
 - místní sortiment
 - jeví se vhodná do horších poloh

Doupovská - plody

- raná odrůda
 - Zraje kolem 20.6
 - Plody střední - velké
- Nástup plodnosti
 - střední (5 let a později po roubování)
 - V horších polohách plodnost pravidelná
 - V dospělosti velmi plodná a plodí pravidelně
- Odolnost praskání
 - polochrupka - méně náchylná
- Chuť
 - výborná příjemně kořenitá
- Jiné využití
 - Nebylo zkoušeno

Tachovský semenáč (ostatní sortiment)

- **Vzrůst**
 - zatím spíše slabý
- **Stanoviště**
 - nalezena na Tachovsku
 - sušší polohy zřejmě toleruje
- **Odolnost v květu**
 - mladý strom plodí pravidelně v optimální poloze
- **Nároky na péči**
 - občasný průklest
- **Využití**
 - zajímavý vzrůst
 - zajímavé tvrdé plody v kombinaci s raností (v některých letech zraje i na počátku 2. týdne)
 - na obr. vlevo
 - vpravo stejně stará Hedelfingenská

Tachovský semenáč (ostatní sortiment)

- Sklizeň – 2.-3. třeš. týden
 - v chladné poloze po 14.6.
 - V teplé poloze po 7.6.
- Nástup plodnosti
 - střední (5-8 let po roubování)
- Odolnost plodů
 - na moniliózu méně odolná
 - hodně praskají
 - silně odolává otlakům
- Chuť
 - nepřiliš výrazná
- Jiné využití
 - nejlépe rychlý přímý konzum (díky náchylnosti k monilióze)

Sírová - strom

- Vzdrost
 - Malý – střední (6-7m)
- Stanoviště - [mapa](#)
 - Stráž (470 m n.m.) - pyroklastika
 - Záhoří (440 m n.m.) – červenky
- Odolnost rzi
 - Nejeví se jako velmi náchylná
- Původ a odhad stáří
 - Jistě přes 80 let
 - Pravděpodobně odrůda
- perspektiva využití
 - průzkumný sortiment – je možné že bude časem určena
 - Ke komunikacím i do méně vhodných oblastí

Sírová - plody

- Letní odrůda
 - Zraje po 20.8.
 - Plody velké
- Nástup plodnosti
 - Brzký (3-4 roky po roubování)
 - Velmi plodná a plodí pravidelně
- Odolnost strupovitosti
 - Nejeví se jako velmi náchylná
- Chuť
 - Jablečná čerstvá
 - Hrubší dužnina
- Jiné využití
 - Nebylo zkoušeno
 - Informace se nedochovaly

Krvavka veliká - strom

- Vzrůst
 - střední, hodně převislá
- stanoviště – [mapa](#)
 - Severozápadní Čechy, 250 - 500 m n.m. (cca 15 stromů)
 - Podklady: spraš, pyroklastika
- Odolnost rzi
 - Není známo
- Původ a odhad stáří
 - I stromy přes 100 let
 - Zmíněna v zemědělském slovníku (jinde není popsána)
- perspektiva využití
 - Typická pro teplé části severozápadních Čech
 - Nevhodná mimo ideální hrušňové polohy

Krvavka veliká - plody

- Letní odrůda
 - Zraje po 20.8. vydrží i do září
 - Plody střední - velké
- Nástup plodnosti
 - pozdní (10 let a později po roubování)
 - V horších polohách plodnost nepravidelná
 - V dospělosti velmi plodná a plodí pravidelně
- Odolnost strupovitosti
 - Ve vyšších polohách náchylná
- Chuť
 - sladká dětská hruška se slabou příchutí tropického ovoce
- Jiné využití
 - Nebylo zkoušeno

Malá Dvory - strom

- **Vzrůst**
 - malý, roste extrémně málo
- **stanoviště - [mapa](#)**
 - Loketsko, 600 m n.m.
 - Podklad: žula
 - V okolí se hrušně nevyskytují
- **Odolnost rzi**
 - Nejeví se jako velmi náchylná
- **Původ a odhad stáří**
 - Neznámý a těžko odhadnout
- **perspektiva využití**
 - průzkumný sortiment – je možné že bude časem určena
 - Vhodná do malých zahrad a ke komunikacím
 - Není jasné zda je vhodná do horších poloh

Malá Dvory - plody

- **Letní odrůda**
 - Zraje po 20.8.
 - Plody malé s náznakem pruhování
- **Nástup plodnosti**
 - Střední (5-6let po roubování)
 - V dospělosti velmi plodná a plodí pravidelně
- **Odolnost strupovitosti**
 - Ve vyšších polohách náchylná
- **Chuť**
 - Výborná dětská hruška
- **Jiné využití**
 - Nebylo zkoušeno
 - Informace se nedochovaly

Děkuji za připomínky

- Ing. Martin Lípa
- ec.meluzina@volny.cz
- <http://www.meluzina.info/>
- +420777086620,
- Ekologické centrum Meluzína –
Regionální centrum Asociace
Brontosaura

